

(R É S Z L E T)

– Hagyd a vérbe, Simi, annyi értelme van az egésznek, mint törött bokára szemüveget felíratni – Bugeznyác arcán magabiztos, dörzsölt mosoly jelent meg, legyintett, a mozdulattól a mutató és középső ujjá között tartott arasznyi hosszú, vaskos szivar végéről függőlegesen felszálló kékes füstcsík kajlán kötött masnira emlékeztető alakzattá hajlott, aztán újra kiegyenesedett és belevegyült a feje fölött felhőként kavargó kifújtbá, majd lassan gomolyogva terjedt szét a koradélutáni napsütésben fürdő, a parázsló fa illatára emlékeztető, nehéz szaggal megtelő helyiségben. – Az a helyzet, hogy akibe szorult egy kis gögyi, az nem a seggét verdesi a földhöz, hanem szétnéz a pályán és megkeresi a lóvét, amit lehet. Nekem elhiheted, apukám, végül csak az számít. Ha della van, minden van.

Egy minden erőfeszítésén kifogó Akai tévét hozott Váradi Simon Gazdagrétről, a Törökugrató utcából, egy tízemeletes panelház egyik harmadik emeleti, másfél szobás lakásából. Megígérte a tulajdonosának, egy vele nagyjából egykorú, szőke kopaszodó férfinak, akinek az öléből otléte alatt anyjuk többszöri korholó felszólítása ellenére a világ minden kincséért le nem szakadt volna két apró, óvodáskorú, lenhajjú, vizeskék szemű, madárcsontú, egymásra megszólalásig hasonlító leánykája, még este előtt visszatér egy működővel, amit használhat a cserekészülék megérkezéséig. Bugeznyácot a Teleki téri üzletben találta, s miután a javíthatatlannak bizonyult tévét bevitte a nádszövettel takart Salgó-polccal elválasztott, raktárként funkcionáló hátsó részbe és kihozott egyet az ilyen esetekre fenntartottak közül, leült szembe vele az asztalhoz megbeszélni, mikorra ígérje a kuncsaftnak az újat. Szó szót követett, Váradi egy idő után azon kapta magát, hogy a felmondása másnapján a Balbeknééknél tartott óta rendszeresen látogatott összejövetelekről, az azokon elhangzottakról beszél barátjának, meg a március 15-i tüntetésről, ahol ott volt ő is a Petőfi-szobortól induló, az Apáczai Csere János utcán át a Batthyány-örökmécses és Kossuth tér érintésével a Bem-szoborhoz vonuló, egyre növő, végül elképzelhetetlen nagyságúra duzzadó tömegben, lépkedett a fehér lepedőből készült „VALÓDI REFORMOKAT!!!” feliratú transzparens mögötti második sorban, Balbekné jobbján – balján a férje ment –, a találkozókra ismerős emberek között, büszkén, a belsejét feszítő, őt magát is meglepő lelkesedéssel. Úgy érezte, valami nagyon fontos dolognak a részese éppen. A hamuszínű ég, az enyészet koszolta-fakította házak sora, a lezárt utca kátyúk lyuggadta, repedések hálózta flasztere sem a múlhatatlan reménytelenséget árasztotta, mint máskor, hanem épp annak a helynek és állapotnak szolgáltak illusztrációjául, ami zártságával, beletörődő, fásult hanyatlásával megérett a változásra. A fel-feltámadó hűvös szél víz és a kiengedő, ázott föld szagát hozta, a közeledő tavasz érkezésének bizonyágát. Nézte a kinyíló ablakokban megjelenő embereket, a legtöbbjük arcáról szim-

pátiát olvasott le, olyan is akadt, aki integetett, és lassan elevenné vált benne a történelem, az iskolából tudott papírízű tényeken túl életében először át tudta érezni, mi munkálhatott a hajdan a Landerer nyomdába meg Táncsics kiszabadítására a várba vonulóknban, a Nemzeti Múzeum előtt zuhogó esőben összegyűlő és Petőfivel együtt esküdőkben. Magával ragadó, részegítő volt a szembefeszülés az egész álszent, punynyadt hóbelevanccal, ha lehet, még inkább annak nyílt felvállalása, szabadjára engedte hát a hangját, teli torokból fújolt, amikor bemondták a hírt a korareggeli letartóztatásokról, eljenzett a beszédekben elhangzó követelések után, amelyek Kádár János távozásáról, szabad választásokról, többpártrendszerrel, új alkotmányról, március 15. és október 23. pirosbetűs ünneppé nyilvánításáról szóltak. Ott és akkor azt gondolta, ekkora erőnek már semmi sem képes gátat vetni, s ez a véleménye este otthon, elalvás előtt, visszaemlékezve a történetekre – feleségének nem beszélt róla, nem akarta feléleszteni a jelek szerint kihunyóban lévő tüzet –, felidézve a Kossuth téren szónokló szakállas filozófus szavait – „Egyenesítsétek ki a gerinceteket! Merjetek! Követeljétek!” – a meggyőződésévé vált.

– Tudod, mennyibe kerül ez a szar? – Bugeznyác az égő szivart tartó kezét felé nyújtva kérdezte, miután az arcán ottragadt fennsőbbesnek is mondható mosollyal, tekintetében a barátja szavait kísérő, ritkán tapasztalt emóció okozta némi csodálkozással hallgatta végig a felvetésére válaszoló Váradi újabb hosszú monológját.

Nem sokkal előbb, amikor Váradi leült az asztalhoz, Bugeznyác egy téglalap alakú, tüdőszerű dobozt vett elő a fiókból. Olyan volt, mintha a fát, amelyből készült, vörösbőrben vagy céklalében áztatták volna vagy bíbortetűvel színezték volna meg, ahogy a parizert. Közepét fekete vonalakkal rajzolt, ovális címer foglalta el, egyik sarkára, két oldalát haránt összekötő, aranyszélű vörös betűs feliratot tartalmazó, vele átellenben, a tetejét, az elejét és az alját is átfogó, papírpénzekre emlékeztető mintázatú halványzöld címkét ragasztottak. Ezt átvágta egy réz papírvágó késsel, majd egy mozdulattal felfeszítette két gombostűvel lezárt tetejét, azt mondta, kubai, felé fordítva megkínálta, de miután ő nemet intett a fejével és inkább a meggyűrtödött Symphoniás dobozt szedte elő a zsebéből, kivett egy szálat a piros-arany gallérú szivarok közül, leharapta a végét és meggyújtotta.

– Nem – mondta Váradi, aki nem értette, mit akar ezzel.

– Kétezerért szokta árulni dobozát egy lengyel főszer a rákospalotai piacon. Lealkudtam ezernyolcra. Tizenháromat kifizettem, egyet ajándékba tett rá. Egy szál nagyjából hetven ruppó, de az osztrákoknál megadnak száljáért nyolcvan-kilencven, ha szerencsénk van száz schillinget is. Ne kérdezd mi a pihéért, lövésem sincs. Kurva erős és kurva szar. Olyan az íze, mintha dohányba csavart nyárfalevelet szívnál, amibe még félmarék macskaszőrt is becsomagoltak volna. Állandóan csuklani kell tőle az embernek. Mindegy is, vannak, akik ezt szeretik, vagy nem szeretik, de kubai szivarral a kezükben akarnak hercigeskedni, egykutyá, a lényeg, hogy kiperkálják érte a zsozsót. Szóval kiviszem az Andreasnak, ő elpasszolja, riszteljük a hasznót, és hopp, ke-restem negyven-ötven-hatvanezret tisztán. Érted?

– Érteni értem, Jancsi, de nem erről van szó – válaszolta Váradi, aki képes volt újra és újra rácsodálkozni, hogy emberek miféle dolgokkal képesek üzletelni, és számára elképzelhetetlen nagyságú összegeket keresni, most is miközben hallgatta Bugeznyácot, az járt fejében, akkor sem jutna ilyen az eszébe, ha újra megszületne.

– Hanem miről?

– Arról, hogy vége lesz ennek az egész tré világnak. Nem bírják már sokáig fenn tartani, hidd el nekem, más következik.

– Te tényleg azt hiszed, bazki, hogy jön majd egy olyan világ, ahol nem ez lesz a lényeg? Ne legyél már ekkora balfasz! Tök mindegy, miről szónokolnak a szakállas haverjaid, közben, aki teheti, kajakra lenyúlja, amit lehet, aztán mire felnézel majd, róluk is ki fog derülni, hogy nekik is egyedül csak ez számít.

Nyílt az ajtó, egy velük egykorú forma, jó vágású, napszemüveges férfi lépett be. Sötétkék-világoskék vastagszikkos vászonöltönyt viselt, hozzá illő, kigombolt nyakú, égszínkék-fehér hajszálcsíkos, tintaszín gallérú inget, elhegyesedő orrú, kitaposott, porlepte fekete lakkbőr cipőt. Oldalra fésült, dús, hullámos, sötétszőke haját mintha összezilálta volna a szél, néhány tincs esett magas homlokára, amelyet a nagy napszemüveg fölött mély ráncok árkoltak. Krumplira emlékeztető, tömzsi orra alatt vastag, cakkos felső ajka kissé előretüremlett, amitől az alsó szinte elveszett, egy vékony csíknak tűnt, alatta az álla laposnak és szögletesnek, s a nagypórusú bőrön látható himlőhelyekkel, két félborsónyi szemölcsrel úgy hatott, akárha éppcsak hántolt felszínű fából faragták volna. Ahogy egyik kezét zsebre dugva, kihúzva magát, felszegett fejével, hangosan kopogva megtette az ajtó és az asztal közötti távolságot, járásában a magabiztosság mellett jó adag színpadiasság is vegyült, mintha a természetesnél helyenként erőteljesebb mozdulatai hosszas gyakorlás eredményei lennének, hasonlóan az artistákhoz vagy a táncosokhoz, csak míg azoknak a produkciójukhoz, neki a megjelenéséhez tartoztak. Strici volt, lányokat futtatott a környéken, ismerték mindketten. Köszönt és kezét fogott velük.

– Tarzan, a Simi azt mondja, nemsokára bekreplál a kommunizmus – Bugeznyác beszéd közben Váradira kacintott. – Szerinted?

– Bugszikám, ismersz, tudod, hogy engem nem érdekel a politika, én csak a pénzben hiszek – válaszolta, hangja mély volt és rekedtes.

– Jó válasz – nevette el magát Bugeznyác. – Rég láttalak.

– Bevartak hét hónapra. Három hete jöttem ki.

– Mi a helyzet?

Tarzan egy órát meg egy kisujjnyi vastag arany karlancot vett elő a zsebéből és letette az asztalra.

– Délelőtt újítottam a téren – mondta, közben cigarettát vett elő és rágyújtott. – A Párduc hozott egy citerahúr csávót, aki zsugázni akart. Csórikám seperc alatt elbukta az összes pénzt, utána persze vissza akarta nyerni, ezeket adta el.

Váradi figyelte a két férfit, a fesztelen szituáció alatt elkezdődő duellumot, ami szigorú koreográfia szerint zajlott, akár egy színházi előadás, minden szó, csöndben töltött másodperc, gesztus jelentőséggel bírt benne. Magában tisztelettel is adózott

nekik, azzal fajtával, amit azok iránt érez az ember, akik számára teljesen idegen dologban mozognak otthonosan.

– Mennyit kérsz értük? – Bugeznyác úgy kérdezett, hogy meg sem érintette az asztalon heverő tárgyakat.

– Hús lepedőt adtam a kettőért, együtt biztosan megérik a dupláját is. Az óra Omega.

Bugeznyác egy meglepődést mímelő grimasszal az arcán kihúzta az asztal fiókját, kivett belőle egy óras nagyítót, a szemére illesztette, felvette az asztról a karláncot, nyitott tenyerén a hüvelykujjával mozgatva egészen közelről vizsgálta, lassan, mintha minden szemére, minden négyzetmilliméterére kíváncsi lenne, utána az órát mustárta végig hasonló alapossággal, majd egy kicsi csavarhúzóval, amit az asztalon lévő, golyóstollakat és mindenféle egyéb apró tárgyat tartalmazó sárga műanyag tolltartóból kotozott ki, lepattintotta a hátlapját, és tüzetesen szemügyre vette.

– A lánc tizenégy karátos. Az óra rendben van, de ráfér egy alapos ganézás, lassan megáll a sok szutyoktól – elhallgatott, homlokán ráncokba gyűrődött a bőr, maga elé meredt, mintha erősen töprengene, hosszú másodpercek múlva emelte csak fel a tekintetét. – Huszonötöt adok a kettőért.

– Ne szórakozz velem, apukám! – Tarzan úgy csattant fel, mintha legalábbis valamelyik felmenőjét emlegették volna egyetlen szavakkal. – Ezt te se gondold komolyan. Ha kiviszem a Tangóra, baszod, tuti kapok darabjéért ennyit.

– Vidd ki! – mondta Bugeznyác határozottan, hangjában szikráját sem lehetett felfedezni semmiféle érzelmeknek.

Tarzan felmarkolta az asztról a tárgyakat, zsebre vágta őket, és nagy rössel indult az ajtó felé. Kinyitotta, de mielőtt kilépett volna rajta, megállt és visszazétt.

– Adjál harmincötöt és itthagynom őket – mondta a kilincset fogva.

– Nem érnek annyit – Bugeznyác arcát az unalom ilyen alkalmakra rendszeresített maszkiába igazította, az látszott rajta, elege van az egészből; Váradin átsuhant, ha nem ismerné, talán el is hinné, ám így, látva a tekintetét, ami az összpontosító, feszülten várakozó ragadozó volt, tudta, nem több egy nagyon életszerű alakításnál. Magában meg is jegyezte, barátja simán beférne vele bármelyik színjászó csoportba. – Mind a kettőre költenem kell, bazki, ha el akarom adni. Ki a picca vesz meg tőlem egy láncot, amibe az van belevázolva, hogy Janika? Szerinted? – elhallgatott, majd két levegővételnél csend után szólalt meg újra. – Harminc. És ez a vége.

Tarzan egyik kezét zsebre dugva, másikkal a kilincsel állt a félig nyitott ajtóban, a cipőjét nézte. Időnként felemelte a tekintetét, megmozdult a feje, mint a fák levelei, ha a semmiből kelő majd el is ülő fuvallat fut végig a kerten. Úgy tűnt, őrlődik a megajánlott biztos és az utánajárással esetlegesen megszerezhető több pénz között. Bugeznyác közben felvette a hamutartóban égő szivart, beleszívott, vastag karikává formázva fújta ki a füstöt, amely lassan mozgott előre, aztán megállt, mint szélcsendben a léghajó, oszladozni kezdett, végül amorf felhővé változva indult el felfelé. Mintha gumiból lennének, megnyúltak pillanatok, a füstöt és a csendet egyként vágni

lehetett, aztán Tarzan feljűk lépett egyet, hűzta magával az ajtót, Váradt azt hitte, kimegy rajta, ám a következő mozdulattal becsukta, és visszakopogott az asztalhoz.

– Rendben van, cseszd meg – morogta, majd a láncot meg az órát úgy dobta az asztalra, hogy landoláskor nagyot koppantak a kopott, itt-ott lakkjavesztett, különböző formájú és értelmű ábrák és feliratok véseteivel sebzett falapon; nem lehetett eldönteni, igazából dühös-e vagy pusztán a szerepét játssza az elvárhatónál kicsit nagyobb vehemenciával, mert Bugeznyác felhűzött szemöldökkel, kérdőn ráemelt tekintetére válaszul kényszeredetten elnevette magát.

– Most mi van? – szabadkozás hallatszott a hangjában, a két kezét is felemelte megadólag.

Bugeznyác szó nélkül felállt, kétrét hajtott, vastag pénzköteget vett elő a zsebéből, bal keze mutató és középső ujjá közé fogta, megnyálazta a jobbon a hüvelyk- és mutatóujját, gyorsan pörgetve a zöld ezres bankjegyeket megszámolta, majd lehűzta a köteg tetejéről és átnyűjtotta Tarzannak a pénzt, aztán kezét adott neki. Miután visszatette a zsebébe a megvéknyult köteget, leült, felnyűtotta a szivaros dobozt, felé fordította, biccentett neki, hogy vegyen belőle. A férfi két ujjá közé fogott egy szálat, végighűzta az orra alatt, arcát a mennyezetre emelve nagy levegőt vett, mintha valamiféle szakértő lenne, aki pusztán szagból képes fontos és pontos információkat szerezni egy szivarról, utána a szájához vitte, kiegyenesedve, fejét felszegve és kissé oldalra fordítva, mellét kidűlesztve, hasát behűzva olyan testtartást vett fel, mintha egy késűlő portréhoz állna modellt.

– Köszi – mondta néhány pillanatnyi mozdulatlanság után újra megelevedve, az arcán maradt széles mosollyal. – Nagyon faintos. Ha meggyűjtom a téren, olyan leszek, mint egy Rockefeller.

A zakója zsebébe tette, kezét fogott velük, és elment.

– Tudod, hogy az ipse egy országos kanyhaló – mondta Bugeznyác miután bezáródott mögötte az ajtó. – Adhattam volna neki többet, akkor is keresek rajta. A cuccot simán el lehet passzolni ötvenezerért. De tökmindegy, úgyis elkártýzza az összeset.

Ment Váradt Simon elektroműszerész, a hajdani kamionsofőrből lett műszakcikk-kereskedő osztrák Andreas Koch alkalmazottja az időközben beborult ég alatt a Rákóczi úton, komótos tempóban a homokszínű Dacia kombival, amelynek csomagtartójában ott volt a két pókkal lefogatott, Gazdagrétre szállítandó televízió, ment, s miközben sebességet váltott, gyorsított, lámpához közeledve a fékre lépett, üresbe kapcsolt, megállt, majd a zöld jelzés után elindult, és ismételtette a motorikus mozdulatokat, a Bugeznyáccal folytatott félbemaradt beszélgetés járt a fejében. Noha nem lepte meg barátja reakciója, most mégis megbántottság bújkált benne a túlságosan földhözragadtnak ható mondatok miatt, azok úgy álltak szemben a benne feszűlő, kavargó gondolatokkal és érzelmekkel, mint a tenger hullámaival a parti sziklák, amelyek megállítják és megfosztva a lendületűktől érdektelen vízzé török őket, miközben részeket szaggatnak ki belőlük és könnyű, fénytörő permitté változtatják, a hiábavalóság szemléltetőeszközeiként mutatják a világ rendjét, hogy abban

a hit, lelkesedés és szenvedély jelentősége nem több, minthogy szivárványos, tünékeny fátylat vonjanak a fakó valóság elé. Ahogy visszaidéződött benne a párbeszéd, tudta, Bugeznyác nevéteségesnek tarthatta, ami nem zavarta igazán, az sokkal inkább, hogy egyszerre kicsit ő is annak érezte magát, s nemcsak az elhangzottak, de minden velük összefüggő, barátja által nem tudott dolog, köztük a Balbeknéhez fűződő kapcsolata miatt is, hiszen ebben a megvilágításban súlyuk veszett, az értelmetlen és felesleges ügyek panoptikumába sorolódtak, ahol többnyire az önbecsapás, jobb esetben a navitás a kalauz. Igyekezett elhessegetni a balekség rátelepedni érzett árnyát, dühös volt, amiért a most már szájalmasnak látott hevülettől hajtva nem tudott csendben maradni, maga tárta sarkig az ajtót a nagyon is ismerős érzésnek, amiről pedig azt gondolta, már nem lepheti meg, és azért is, mert sikerült megmutatnia, nincs szükség senki tevékeny részvételére, ő maga is össze tudja zilálni azt a kiegyensúlyozott állapotot, amiben az utóbbi hetei teltek, akár egy izgága hülyegyerek, ha unalmában, társ híján egyedül szerencsétlenkedik a mérleghintán, fel-le járkálva a két vége között igyekszik egyensúlyba hozni, és ha sikerül, egy pillanat múlva újra elbillenti, mert képtelen nyugton maradni.

Mióta Mátraházáról hazaérkezve Váradi eldöntötte, elengedi a jelenséget, amely a bolondját járatta vele, nyugalmat és megelégedettséget hozó, inspiráló, már-már idillinek is mondható időszak köszöntött rá. Kialakult új munkájának ritmusa, átlátta és tervezni is tudta teendőit. Hetente kétszer-háromszor kellett vidékre utaznia, ahova az esetek többségében elkísérte Balbekné is. Ha az asszony ki tudott maradni otthonról éjszakára, kivettek egy szállodai szobát, felhívta a feleségét, az elhúzódó munkára meg a fáradságra hivatkozva közölte vele, ott alszik, csak másnap indul haza, és minden kötöttségtől eloldozódva lehettek együtt. Felszabadító alkalmak voltak, mint mikor az ember hosszas fák közötti bolyongás után eléri végre a csupaszigetet. Szokásos találkáiknál nagyobb darabot szakítottak ki maguknak az időből, szigetet vagy valamiféle buborékot képezve benne, aminek a határán megtört az egymást váltó napok áramlása, felfüggesztődtek a szabályai, egyszerre zárt és tágas új univerzum keletkezett kettejükkel a középpontjában. S ami az időben megteremtődött, ahhoz hozzásimult a tér is, birtokba vették Szeged belvárosát meg Balatonfüredet, a parti sétányt, a mólót, kapcsolatuk mementói lettek, amelyek őrizték őket, őrizték ottlétüket, mint bakelitlemezzel barázdái a hangot. Ha valakinek lett volna alkalmas eszköze a szóra bírásukra, annak mesélhetek volna róluk a Tiszán átívelő híd lábának érdes mészkőtéglái, a Hősök Kapujának katonái, glóriás szentjei, kitért karú Krisztusa, emlékezhetek volna véget érni nem akaró csókokra, mohó kezekre, lihegésbe fulladó, akadozva elszuttogott vallomásokra, és a hideg tavaszi szél borzolta, a lenyugvó Nap vörösaranyával megfestett Balaton is elmondhatta volna, hogyan álltak a partján összelelkezve, hallgatták a partot kóstolmányos víz halk, izgága csacsogását, az ábrándozást sem nélkülözve arról beszélgettek, ha tehetnék, mindent odahagyva örökre ott maradnának. Este beültek vacsorázni valamelyik étterembe, utána felmentek a szállodai szobába, pezsgőt ittak, és övük volt az egész éjszaka. Amíg a jelenség megfejtését kergette, a szeretkezések alatt Váradiban mindig ott lapult a várakozás,

egyféle akarattal nem befolyásolható készenlét, ami meggátolta, hogy egészen elmerüljön bennük, lénye egy része mindig kívül maradt, várt és figyelt, amitől minden szenvedély, kívánás meg birtoklási vágy ellenére, ha gondolatnyi mértékben is, de esz-
közjellegük lett, és mindig hagytak benne valami hiányérzetet maguk után. Attól a pillanattól, hogy eldöntötte, befejezi a meddő hajkurászást, nem volt semmi, amihez kizárólag rajtuk keresztül juthatott el, beléjük feledkezhetett és beléjük is feledkezett. Akár a muzsikus egy szimfónia előadásába, amely egymásba fonódó lassú tételeken át vezet a létezés rabul ejtő mélyére, oda, ahol felszakadnak a határok, összeolvad a tér, nem létezik többé a kint és a bent, minden egyszerre, együtt van jelen, a hangok alkotóelemeikre bomlanak, hallható válik az idegek suttogása, a vér dobolása, a falánk sejtek sikolya. Vagy a sommelier egy ritka bor kóstolásába, amikor a szájában előmlő édes, olajos-selymes nedűben megérzi a földet, a réges rég kialudt vulkán tüzének tüfában itt maradt ízét meg az októberi aranyló napfényét. Lassúbb lett, figyelmesebb, mozdulataiban a célszerűség átadta helyét a megismerés igényének és alaposságának, s amit cserébe kapott, az olyan volt, mint mikor egy tiszta vizű tóban úszó a fodrozódó, apró hullámokat, köröket vető felszínről alábukik, feltárul előtte egy másik világ, amelynek felfedezéséhez a lehető legtovább benne kell maradnia, s a kényszerű kiemelkedés után újra és újra lemerülnie. A tapasztalat amellet, hogy meglepte Váradit, magabiztossággal és a hozzá társuló derűvel töltötte el, szorosabbra húzta a Balbeknéhez fűződő kötelékét, tompította az időnként rátörő kételkedést és a fel-felparázsló féltékenységet. Csak nagyritkán árnyékolta be futó pillanatokig bűntudat, amikor eszébe jutott a felesége. Vívódására mintegy válaszul felidéződött benne Balbekné arca, gyönyör formálta mimikája, mély, kiszakadó hangfoszlányokat magukkal hozó sóhajai, ahogyan a kielégülés pillanataiban egy gyertyahibás, fel-felhördülő motort idéző néhány csuklást követően zokogásba mentek át. Emlékezett tanácstalanságára az első alkalommal. Térdelt a fejét oldalra fordító, arcát a felhajtott párnaszélbe fúró asszony széttett lába között a meggyűrt lepedőn, tekintete elidőzött a testén, eszébe jutott, hirtelen olyan érzése támadt, némely részletét először látja, valahogyan mindaddig elsiklott fölöttük a figyelme, az apró, megcsavarodott falevél formájú anyajegyen jobboldalon a combahajlatában, alig ujjnyira a fanszörzet fénylő, fekete háromszögétől, a balon a vakbélműtét vékony, pergamenszínű, összehúzott, ritkás zippzárra hasonlító hegén, köldökének oldalról kissé lapított, ovális kráterén, mellette a lámpa fényében csillogó, félhold alakú, cakkos szélű verejtékfolton, homlokának ottmaradt nyomán. Nézte a bordák fel-lemozgó kosarát, két melle engedelmeskedve a gravitációnak úgy pihent rajta, mint a tengerparton a homokból emelt építmények, mikor a kicsapó majd visszahúzódó víz lekerekíti őket, és egyszer csak azt látta, hogy rázkódik a válla. Megfogta a kezét. Az asszony elengedte a párna sarkát és ránézett. Könnyes volt az arca.

– Mi a baj? – miközben ezek a szavak jöttek a ki a száján, Váradiban egy másik kérdés cikázott, azt kutatta az emlékezetében, vajon mit tett, hogy ezt a reakciót hívta elő Balbeknéből, s miután semmit sem talált, amivel maga szerint megbántotta volna, értetlenül meredt az asszonyra.

– Baj? – kérdezte, könnytől fénylő arcán előmlő mosollyal. – Az nincs. Nekem még soha nem volt ennyire jó.

Az Astoria után meglépett a forgalom, elhagyva a Semmelweis utca torkolatát percekig tartó várakozások közbeiktatásával, araszolva haladt. Valahol a Vár fölött kibújt az acélkék és tejeskávészínű fellegek közül az áprilisi Nap, a járdára meg az úttest egy részére fektette a Kossuth Lajos utca jobb oldalán álló házak éles szélű árnyékát, kivilágosította a bal oldaliak füst ülte homlokzatát, körberajzolta a fáradt, hámló vakolat faltjait, az elszürkült, koszfoltos gipszstukkókat és faldíszeket, megcsillogtatta az ablakok üvegét. Váradit a gyógyító emlékek kötötték le, az utca képei átfutottak rajta. Láta a Puskin mozi lengőajtóin be- és kilépőket, a kirakatok előtt meg-megállókat, az őket kerülgető sietőket, látta a magassarkú csizmában szaporán lépkedő, ringó csípejű, libbenő hajú szőke nőt, aki kissé alulöltözöttnek tűnt a szezályes tavaszi időjáráshoz, és azt, hogy az alakját kirajzoló mályvaszín miniszoknyában meg a derekáig érő, karcsúsított fekete bőrdzsekiben úgy vonzotta magára a tekinteteket, mint mágnes a vasszeget, látta a könyvesbolt előtt két meggörnyedt kőalak között ásító kapualjban a kezükben sörösüveget tartva beszélgető három munkásruhás férfit, látta a Városház utca sarkán a fénybe lépőket, a maga keltette, erősödő hangkupalából testet öltő, villogva-szirenázva, lobogó vörös zászlóval a tetején szembe elrobogó mentőautót, a Keravill bejárata mellett egy méretes kartondoboz felett heves gesztusokkal vélhetően vitakozó családot, a Petőfi Sándor utcában az aluljáróból előbukkanó autókat, látta a metróba vivő lejárati tömött sorokban fel- és leáramló tömege előtt a neki háttal álló, a felsőtestét ütemesen előre-hátra mozgó, kopott, barna prémgallérú kabátot és füles sapkát viselő, húsz év körüli fiút, a Jégbüfé előtt buszra várókat, a Kígyó utcában ógyelgőket, mindezeket látta, de éppen úgy nem ragadtak meg benne, mint az előtte vánszorgó tintakék Nysa kisbusz helyenként rozsdás hólyagosította hátulja, a kipufogójából vastagon felszálló, kékesfekete füst és a többnyire világító féklámpája, egy kényszerű díszlet jelentőséggel nem bíró részletei voltak. Túl a Váci utca kereszteződésén kiderült a torlódás oka, az egyetem épülete mellett bekapcsolt kék villogójú rendőrségi Zsiguli foglalta el keresztben a két szélső sávot, egy előtte-mellette álló rendőr integetve terelte a forgalmat a szabadon maradt belsőbe. Váradit követte az előtte haladókat, letolta az irányjelző kapcsolóját, és balra húzva a kormányt igyekezett beférkőzni a sorba. A rendőrautó mögött üvegtörmelék borította az úttestet, néhány méterrel odébb egy fehér kispolski és egy bordó Skoda 120-as vesztegelt, előbbi törött szélvédővel, felnyílt, összehajlott csomagtartótetővel, utóbbi behorpadt hátsóval, hiányzó baloldali lámpával és félig leszakadt lökhárítóval. Melléjük érve végre kettesbe kapcsolhatott és ráléphetett a gázpedálra. Ahogy felhajtott a hídra és elhagyta a Belvárosi Főplébánia templomot, kinyílt előtte a város és elétűnt a Nap; a Budavári Palota kupolája és a Mátyás templom vékony tornya között félúton ült az égen, jó arasznyival fölöttük, a gyürkölt dunnaként elterülő felhők általa aranyozott, fészlesnek indult széle alatt. Elkápráztatta az erős fény, le kellett hajtania a napellenzőt, hogy lásson. A fodrozódó vízű Duna úgy terült el a két rakpart között, mint egy koszos, felborzolt szőrű gyapjuszőnyeg, szemben a téli szunnyadás-

Horváth László

Gábel József

ból még fel nem ébredt, levéltelen fákkal borított Gellért-hegy alvó sültre emlékeztetett, amelynek tüskéin véletlenszerűen fennakadt ez-az, a Szabadság-szobor, néhány szikladarab meg a vértanú püspök emlékműve. A hídról ráfordult a Hegyalja útra. A Csap utcánál újra lassulni kezdett, az Avar utcánál aztán be is dugult a forgalom. Úgy döntött, nem kénkövön végig a BAH-csomópontot meg a Budaörsi utat, marad inkább a szélső sávban, és a Sas-hegyen átvágva megy Gazdagrétre. A kereszteződés után el-suhant mellette a Novotel szálloda fűző, formáját tekintve leginkább gigantikus legónak ható épülete, amelynek felé néző szárnya a szabályosan sorakozó, bezárt, fényes ablakaival és a pár nyitott, sötétrel egy lyukkártyára hasonlított, a még levél nélküli gesztenyefák között megbújó Budapest Kongresszusi Központ elnyúló fehér árkádjai az ívelt barna ablakok sorával. Tudott róla, hogy felépült, a tévében is mutatták, az utolsó, már ebben rendezett pártkongresszusról szóló tudósításokban, de eddig még nem látta a maga valóságában. Valamikor temető volt itt, kisgyerekkorában többször jártak benne az anyjával, hogy kinek a sírjánál, arra nem emlékezett, de belépillantak régi képek, a sűrűn álló, szürke, mohalepte sírkövek, a végláthatatlan kövesút, az ösvényeket benövő gaz, a fel nem száradt harmattól felfényesedő orrú, kopott barna cipője. Miközben a Dacia megmélyült hanggal, kettesben kapaszkodott felfelé a kanyargó úton és nézte a bal oldalon mellette elmozgó, az úttesttel egy szinten lévő garázkapukat, a helyenként a terméskőfalban sorjázó ablakokat, az egymást váltó, régről ittmaradt házakat és új panelépületeket, hajdani csavargások jutottak az eszébe, amikor úgy jártak be a várost keresztül-kasul, mintha az egész az övék lenne, olyan természetességgel, amivel a kabátjába bújjik bele az ember, nem volt még sors kijelölte hely a hozzá tartozó szűkre szabott környékkel, kényszerek puha, rafináltan egyre szorosabbra húzódó hálójára, s az idő sem alagútra emlékeztetett, ahol az állandó, sivár díszletben követik egymást a monoton napok, és nem voltak mindezekből az emberben felépülő gátások. A Sas-hegyre kaptató Váradin átfutott, ha valaki akkor azt mondja, a létezésbe törve, félig öntudatlanul, valamiféle éber alváshoz hasonló sodródással telik majd el közel tíz év az életéből, biztosan kineveti, de azt is a hibbantaknak kijáró furcsálló-gyanakvó tekintettel méregeti, aki nyár végén, ősz elején a mostani helyzetét vázolja fel neki. Az elmúlt pár hónap történései most először álltak össze benne egy képpé, s miként az út jobb oldalán a házak sorában ablakot nyitó lejtős utcákon át a lent elterülő várost, úgy látta az életét, az abban végbement változást, és ez kiradírozta a Bugeznyáccal folytatott beszélgetés nyomán rátörő érzések maradékát is, helyreállította megbillent egyensúlyát, s ahogy sorba vette mindazt, amiről barátjának, mivel nem beszélt neki róla, fogalma sem lehetett, még egy árnyéknak ható mosoly is átsuhant az arcán. Miután felhagyott a jelenség folyton elillanó nyitjának megalálását célzó kísérletezéssel, mintha a hirtelen tárgyát veszített keresés iránti készítése és fölössé váló energiája új területet talált volna, Várad elszántan vetette bele magát a rendszer ellenzékének világába. Igaz, ez összekapcsolódott Balbeknéval, nem lehetett kivonni belőle az asszonyhoz fűződő szenvedélyét, de mássá lett, mint ami kezdetben volt, amikor pusztán ürügyet vagy lehetőséget jelentett a vele való találkozásokra. Része lett egy hálózatnak, ami rányitotta a szemét

addig nem tudott, nem érzékelt vagy át nem gondolt eseményekre, jelenségekre és összefüggésekre, perspektívát adott neki, a változás izgalmát, lehetőséget az értelmeknek és fontosnak hitt cselekvésre, általa úgy érezhette, többé válhat annál, mint aki előtte volt. Elment minden összejövetelre, itta magába az elhangzókat, otthon pedig válogatás nélkül falta az ezeken kapott illegális kiadványokat, a külföldön megjelent, indexre tett szerzők könyveit, a szilenciumra ítélték írásait meg a stencilezett szamizdat lapokat. Sok emberrel ismerkedett meg, köztük a hosszú, hullámos, ősz hajú férfival, akiről már a legelső alkalommal, Balbeknééknél az volt az érzése, hogy nem először látja. Kiderült, igaza volt, nemcsak neki tűnt ismerősnek a férfi, hanem annak is ő. A Teleki téren lakott, egy második emeleti, három szobás lakásban. Gondos Bélának hívták. Hamar megtalálták a közös hangot. Megtudta, könyvtárusításból él, három standja van a városban, a két hatalmas, földet súroló, hátát meggömböcsztető műanyagszatyorban, amelyek úgy tartoztak hozzá, mint vízvezeték-szerelőhöz a csőfogó vagy a menetmetsző, hurcolta közöttük a könyveket, közepes méretű, szürke, tömött hátizsákja rejtette azt a portékát, ami legálisan nem kerülhetett forgalomba. Gyakori vendég volt náluk. Sokszor indultak haza együtt a találkozóról, utána engedve az invitálásnak, felment hozzájuk, Béla felesége, Zsuzsa, a szőke, törekeny, mosolygós asszony aprósüteményeket meg sört tett az asztalra, és hajnalig beszélgettek mindenféléről. Nem volt gyerekük, egy Bolyki nevű, foltos német vizsla élt velük az ódon lakásban. Nyaranta egy-két hónapra elutaztak a világ távoli országaiba – erre spóroltak egész éven át –, aztán diavetítéssel színesített útibeszámolókat tartottak barátaiknak és ismerőseiknek Törökország, Marokkó, Egyiptom turisták által nemigen látogatott vidékeiről. Váradi, ha szükség volt rá és ideje engedte, beállt néha a Nyugatiban lévő stand mögé kisegíteni pár órára, emellett szamizdat-terjesztő lett, az autóban mindig lapult Bélától kapott friss Beszélő, Demokrata, különféle könyvek, s a háztartási berendezéseiket javíttató ügyfelei közül adott azoknak, akiket az ilyen alkalmak szűk keretek közé szorított beszélgetései alapján fogékonyak ítéltek. Felesége rá-rákérdezett, hogy mik azok, amikor ő otthon olvasta valamelyiket vagy meglátta őket az autóban. Nagy rutinnal terelte más irányba a szót, biztos volt benne, szívszélhűdést kapna, ha megtudná az igazat, de ha azt nem is, feltámadna egy újabb aggodalmat, értetlenséget, szemrehányásokat pörgető otthoni tornádó, és csak az Isten a tudója, mennyi idő kellene a lecsendesedéséhez. Jobb volt így mindkettejüknek, az asszonyt nemtudása megóvta a gyötrődéstől, őt pedig távol tartotta a felesleges magyarázkodás pókhálójától.

Alacsonyan járt a Nap, amikor leparkolt a Törökugrató utcában, sugarai beszöktek a tízemeletes panelházak közötti átjárókon és réseken, vöröses, áttetsző lazúrral vonták be a betonfalak útjukba kerülő részeit, Malevics-festményekre emlékeztető egyenes oldalú síkidomokat festve a szürke, érdes felületekre. Többen voltak az utcán, mint délelőtti ottjártakor; sokan vélhetően munkából jöttek a sarki buszmegálló felől, mások a munkát követő teendőik után siettek, látott nőket vacsoránakvalóval telt bevásárlószatyrokat cipelve, a házzal szemközti játszótér játékaiban gyerekek mászkáltak, hintáztak, szüleik mellettük álltak vagy a kerítésnél lévő padokról figyelték

őket, az egyik betonpingpongasztal mellett kamaszok beszélgettek, hatan-nyolcan lehettek, két lány az asztalon ült, a többiek félkörben álltak előttük, nem messze tőle a parkolóban két férfi egy égszínkék Trabant felhajtott tetejű motorházában hajolva matatott, az autó elé terített ponyván szerszámok meg különféle alkatrészek sorakoztak. Várad kivette cseretelevíziót a Daciából, letette a járda szélére, már zárta volna be a csomagtartó tetejét, mikor eszébe jutott, adhatna könyvet és folyóiratot ügyfelének, a vele egykorú férfinak, szimpatikus volt neki, a tévével való bibelődés alatti beszélgetésükben szóba került dolgok legtöbbszörrel kapcsolatban közel esett egymáshoz a véleményük, aztán rögtön utána az, amit éppen tőle hallott, hogy a lakótelep házainak egy része a Belügyminisztériumé, rendőrségi és minisztériumi dolgozóknak utalták ki az azokban lévő lakásokat. Hezitált néhány pillanatig, lehet, nem ártana óvatosnak lennie, előfordulhat, a férfi is közéjük tartozik. Rendszeresen beszéltek a találkozókon a rendőrségi vegzálásokról, voltak, akik észrevették, követik őket az utcán vagy megjelentek náluk hajnalban és házkutatást tartottak, másokat rendszeresen előállítottak, kihallgattak, majd órákig fogdában tartottak; tudták, besúgók járnak közéjük, egy középkorú, kövér, szakállas, lassú beszédű újságíróval kapcsolatban Balbekné figyelmeztette is, azt mondta, válogassa meg a szavait, ha vele beszél, mert ügynök, jelentéseket ír az összejöveletekről. Visszaidézve magában ügyfele arcát, a tekintetét, a délelőtti beszélgetésüket, nem tudta elképzelni, hogy ártani akarna neki. Hátnál a nadrágja korcába dugott egyet-egyet a legfrissebb Demokratából és Beszélőből azzal, majd eldönti fent, bezárta az autót, felvette a járdáról a tévét, és elindult a lépcsőház bejáratához. Felszólt a kaputelefonon, a férfi lejött elé a lifttel. A nyitott lakásajtóban a két lenhajú kislány várta őket, éljeneztek és ugráltak, amikor meglátták az apjukat és őt a televízióval. A konyhában a tűzhely előtt álló anyjuk lakásba parancsoló felszólítása vetett véget a lépcsőházat bezengő, csicssergő örömmünepnek.

– Alig bírták kivárni – mondta a férfi mosolyogva, miközben végigmentek az előszobán, és a nagyobbik szobában a meggypiros ülgarnitúra ágygyá kihúzható kanapéjával szemközi fal mellett álló komódra tették a készüléket. – Negyedóránként megkérdezte valamelyik, hogy mikor jön már a bácsi a tévénkkel.

Várad bedugta a készülék csatlakozóját a konnektorba, az antennáét a készülékbe, bekapcsolta, állított kicsit a színeken és a kép kontrasztján, utána odaadta a távirányítót a közben a kanapéra leülő, a két lánykát a két térdére vevő férfinak. Mondta neki, körülbelül egy hét múlva érkezik meg Ausztriából az új, ha itt lesz, telefonál és hozza majd. A férfi a fotelre mutatva hellyel kínálta, megkérdezte, mennyivel tartozik. Hárító válasza után a lányákra nézett.

– Na, odaadjátok?

Leugrottak apjuk térdéről, kiszaladtak a szobából. Várad a férfi arcát kémlelte, eddigi benyomásainak ellentmondó jeleket keresett. Egy perc múlva egy rajzlappal a kezükben tértek vissza, megálltak előtte, és kissé megilletődötten nyújtották át neki. Szálasan színezett sárga nap volt a lap tetején, mellette három sötétkék felhő, lent zöld mező, rajta sárga közepű piros, lila és kék virágokkal, körben kockaházak álltak,

amelyek nagyjából a térdéig értek a kép közepét elfoglaló, fekete, göndör hajú, bajuszos, hóna alatt televíziót tartó pálcikaembernek.

– Ez én lennék? – kérdezte tőlük.

– Igen – válaszolták egymás szavába vágva, heves bólogatással.

– Szép, ügyesek vagytok. Köszönöm.

– Valamit ki kellett találni, hogy nyugton maradjanak, ez lefoglalta őket egy darabig – mondta a férfi mintegy magyarázatként, amire nem volt szükség, Váradit elágyította a közben a térdéhez visszahátráló két csivitelő gyerek gesztusa, akik talán a dicséret hatására, nem törődve apjukkal, egymással is vitatkozva épp azt sorolták, melyikük mit rajzolt a képen.

– Maradjatok kicsit csendben, hagyjátok beszélgetni apát a bácsival – megjelent az ajtóban a gyerekek anyja, a férfi felesége, az alacsony, csinos, szőke nő.

A szavai nyomán a lányok beszélgetésében beálló pillanatnyi csendben megkérdezte Váradit, mivel kínálhatja meg. Köszönettel háritotta el ezt is. Az asszony megjelenése alkalmat teremtett az elköszönésre. Megkérdezte a lányokat, magával viheti-e a rajzot. Tétován bólogattak, mintha adni és megtartani is szerették volna egyszerre. Volt a jelenetben valami eredendő báj, ami mosolyt csalt mindhármuk arcára. Megnyújtva a pillanatot néhány másodpercig tartotta még a kezében a lapot, mielőtt a táskájába tette volna. Utána felállt és elindult kifelé. A férfi elkísérte a liftig, mikor megérkezett kezet ráztak, Váradit a kabátja alól előhúzta a két folyóiratot, odaadta neki, aztán belépett a kabinba.

Vidáman hajtott át a városon, az sem szegte kedvét, hogy belekerült a délutáni dugó kellős közepébe, s majd' húsz percig tartott, mire átjutott az Erzsébet hídon. Öt óra után pár perccel parkolt le a házuk előtt a József utcában. Felesége az ágyon ült Expresszsel a kezében, a két fiú előtte a szőnyegen játszott, mint kiderült, nagy gondal garázst építettek fakockákból a lendkerekes autóknak. Azt követően, hogy Bugeznyác Váradit második fizetését is meghozta pontosan a megbeszélte időben, harmadikán, eloszlani látszottak a kétségei, ha egészen nem is, annyira biztosan, hogy mindennap megvette a hirdetési újságot, bújta a lakáshirdetéseket, s noha ő figyelmeztette, sok idő és spórolás áll még előttük, mire nagyobbba költözhetnek, ez láthatóan nem hatott rá.

– Keresett a Feri, azt mondta, sürgősen beszélgetek kell, meg anyádhoz is átmehetnél, tegnap panaszkodott, hogy hetek óta felé se nézel – mondta az asszony felémelve fejét az újságból, miközben a gyerekek után az ő homlokát is megcsókolta Váradit.

Weinberger Feri régi barátja volt, osztálytársa az általános iskolában, az Illés utca elején laktak, Alíz nevű nővére a környék messze legszebb lánya volt, senki sem értette, miért ment hozzá a link, nyúlárnyék Gruber Tónihoz, aztán alig két év vereséssel teli házasság után elvált tőle, Nyugat-Németországba disszidált. Együtt jártak a szakmunkásképzőbe is, lakatosnak tanult, egy maszek autószerelő műhelyében dolgozott a Gubacsi úton. A Vig utcában lakott, a Rákóczi téri csarnok mögött a máso-

dik feleségével, az első a munkahelyi főnökéért otthagya őt és az egyéves gyerekeit, akit együtt neveltek az új asszonytól utóbb született kettővel.

– Biztosan bekrepált valami, megyek, megnézem, utána beugrok anyámhoz – Váradi elővette a táskájából a két kislány rajzát, és odaadta a feleségének – Ezt kaptam ma, megörökítették.

– Aranyos – mondta molyogva az asszony. – Egyél, mielőtt elmész! Van krump-
listésza a tűzhelyen, még meleg.

– Nem vagyok éhes, mire meg az leszek, hazaérek.

Közeledett az alkony, feltámadt a szél, a ruhája alá férköző, borzongató hideg tudatosította a cigarettát szívva a József utcán a Víg utca sarka felé lépkedő Váradiban, az autó Nap átmelegítette kabinjában ülve ugyan hihetett mást, de április ez még, kecsgetető és szeszélyes, akár egy nő, s most éppen a hűvös arcát méltóztatik mutatni neki. Egybefüggő felhőtakaró borította az eget, sűrű bodraival olyan volt, mint amit műköből öntöttek, csak épp az elsimítás előtt megszilárdult volna.

Nem találta otthon Weinberger Ferit, a felesége nem tudta, miért kereste, annyira derült ki, semmilyük nem romlott el, aminek a megjavításához Váradi kellett. Elköszönt, és úgy döntött, elmegy a környékbeliek által csak Sportnak nevezett pinceborozóba, hátha ott találja.

Hetek óta nem járt lent, a rekonstrukciós kísérlet befejezése levette róla a napi kalibrált alkoholmennyiség, a négy féldeci vodka és négy üveg sör megivásának kalóriáját, az autó és a munka is szűkítette a piálás lehetőségeit, ha megkívánta, az összejövetelek módját adtak néhány pohár ital elfogyasztására, szabadidejét pedig szívesebben töltötte új ismerősei társaságában, mint tétlenül, egyedül egy kocsmaszobában. Az ajtóban megcsapta a dohányfüstből, alkoholból, izzadságból, a műanyaglámpa fedte, öreg falak kipárolgásából, és a mindezek elnyomására kifújta olcsó légfrissítőből kikeverődő ismerős szag. Lomhán mozgó felhőként lebegett a füst a boltozatos mennyezet alatt, halk mulató zene szólt, ami belevegült az asztaloknál beszélgetők szavaiból meg pohár- és üvegkoccanásokból összeolvadó duruzsolásba. A lépcsőn állva körbenézett a termen, Weinberger Ferit kereste, de nem látta sehohol. Átvillant rajta, sarkon fordul, és elindul az anyjához, aztán mégis úgy döntött, megiszik egy üveg sört előtte. Ahogy elment üresen álló szokott asztalához a sarokba, arcok fordultak felé, tekintetek követték lépteit. Innen-onnan köszönést hallott, volt, aki biccentett felé, és olyan is, aki bambult rá, mintha valami jelenést látna. Váradit nem nagyon foglalkoztatta mások, köztük a krimó törzsközönségének véleménye, de míg máskor anélkül voltak érdektelenek, hogy bármiféle érzelmű ébredt volna benne, most önmaga számára is meglepően sajnálatot érzett irántuk. Tudta, a legtöbben tisztában vannak a vele történetekkel, és tudta azt is, mi működik az alkoholtól súlyossá váló szempillák alatt tompán fénylő tekintetek mögött, ismerte a méltatlan helyzetben lévőket habarcsként összekötő tehetetlenséget és frusztrációt, a belőle ébredő és táplálkozó irigységet, megvetést és dacot, értette, hogy a közülük kiválni látszó jelenti számukra a létezéssel szembeni összes indulatuk levezetésére szolgáló villámhárítót. Kívülről nézték és ő kívülről érezte magát, mint a

messzi földre emigrált, ha hazalátogat. Alig ült le, megjelent az asztalánál Mari, a pincérlány. Tekintete a bánatos kutyáé, mosolya pajkos és sejtelmes, hangja lágy, szavai tele voltak elérhető utalásokkal. Viselkedését nehéz lett volna másként értelmezni, mint felhívást keringőre. „Úgy fest, annyi a horpadt mellű csávónak” – gondolta Váradi, közben az asztalra tett tálcát nézte, amelyen négy féldeci vodka és négy bontatlan sörösüveg sorakozott. Miközben az első üveget nyitotta, a lány kezére tette a kezét, és mondta neki, csak egy sört kér. Értetlenül nézett rá, de kérdés nélkül vitte vissza a többi. Néhány perc múlva visszatért az asztalához és leült mellé. Váradi örült neki, nem akarta megbántani. Amíg megitta a sört beszélt a munkájáról, meghallgatta a lány szakításának történetét, közben együttérzően, de taktikusan tért ki a diszkrét, ám egyértelmű invitálás elől.

Sötétedett már, amikor befordult a Szerdahelyi utca sarkán a Karácsony Sándor utcába. Még nem kapcsolták fel az utcai lámpákat. Talán öt méterre lehetett anyja házának kapujától, amikor egy testes, barna bőrkabátot és lefelé hajló, széles karimájú bőrkalapot viselő férfit jött ki rajta. Vonásait a mozgása, a kalap meg szürkület elrejtette előle, annyit látott belőle, hogy körszakállt viselt. A férfi ellenkező irányba indult, mint ahonnan ő érkezett, lépett néhányat, megállt, a zsebéből pipát vett elő, meggyújtotta és elindult a Kálvária tér felé. Váradinak határozottan olyan érzése volt, látta már valahol. Anyja az ablakhoz közelebbi fotelben ült, nézett kifelé. Köszönésére lassan felé fordította a fejét, szemén és arcán látszott, hogy sírt.

– Mi történt? – kérdezte Váradi.

Budabázi Tibor